

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ "Д.А.ЦЕНОВ" - СВИЩОВ

Факултет "Финанси"	Катедра "Обща теория на икономиката"
-------------------------------------	---

Утвърждавам:

Декан:
проф. д-р Андрей Захариев

Приета от ФС, с Решение № 1 от 2020-09-11 г
Приета от КС, с Решение № 1 от 2020-09-08 г

УЧЕБНА ПРОГРАМА

на

Учебна дисциплина

"Икономикс"

Код на дисциплината: ФФ-КОТИ-Б-304

Брой кредити по учебен план: (6)

Код на документа:
УД/УПР-ФФ-КОТИ-Б-304
Версия:

Образователно-квалификационна степен:

БАКАЛАВЪР

Форма на обучение:

РЕДОВНА/ЗАДОЧНА/ДИСТАНЦИОННА

Език: **български**

I. ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОБУЧЕНИЕТО

Часове учебна заетост (семестър с продължителност 14 седмици)

Таблица № 1

Учебна заетост /аудиторна и извънаудиторна/	Редовна форма на обучение	Задочна форма на обучение	Дистанционна форма на обучение
1. Аудиторна заетост (АЗ)	70	35	70
1.1. Лекции			
- Присъствен период	42	21	2
- Синхронни и асинхронни онлайн лекции	0	0	40
1.2. Семинарни занятия			
- Присъствен период	28	14	2
- Синхронни и асинхронни онлайн консултации	0	0	26
2. Извънаудиторна заетост (ИАЗ)	80	115	80
2.1. Самостоятелна работа (50% от ИАЗ)	40	58	40
2.2. Академични задания (50% от ИАЗ)	40	57	40
2.2.1. Курсови разработки и проекти	10	20	10
2.2.2. Есета/доклади	10	17	10
2.2.3. Казуси и делови игри	0	0	0
2.2.4. On-line тестови и изпитни модули	20	20	20
Всичко:	150	150	150

Схема за формиране на крайната оценка по дисциплина

Таблица № 2

Критерий	Тежест на критерия (% от комплексната оценка)		
	Редовна форма на обучение	Задочна форма на обучение	Дистанционна форма на обучение
1. Изпълнение на ангажименти през семестъра, в т.ч.:	50	50	50
1.1. Посещение на учебни занятия	15	10	0
1.2. Семестриални контролни	25	0	0
1.3. Академични задания	10	40	50
2. Семестриален изпит Начин на осъществяване: Решаване на тест, включващ въпроси от т. нар. "закрит тип"	50	50	50
Общо за дисциплината:	100%	100%	100%

II. АНОТАЦИЯ

2.1. Цел на курса

Този курс има за цел да даде основите на икономическите знания за всички, които се интересуват от икономическа теория и се състои от два раздела - Микроикономика и Макроикономика. Следователно той е за всичко в общата икономическа теория, но не е всичко за нея. Съдържанието на материала е съобразено в определена степен с някои от новите изисквания на информационното общество и промените, които настъпват в икономическата теория и стопанската практика и в преподаването на икономическата теория. Търсен е прагматизмът като се има предвид, че знанията по „Икономикс“ полагат основата за бъдещото развитие на специалистите икономисти и обучението им по останалите икономически дисциплини. Основната идея, заради която са отпаднали определени теми от дисциплината е, че много от знанията, които трябва да притежава съвременния икономист – практик за основните положения на икономическата теория вече са достъпни в световната мрежа Интернет и при конкретна необходимост може веднага да се разширят и допълнят оттам. По-конкретно в раздела „Микроикономика“ се изучава поведението на икономическите субекти, свързано с минимизирането на разходите и максимизирането на ползите въз основа на избор между различните алтернативи при използване на ограничените ресурси. В раздела „Макроикономика“ се изучава поведението на националната икономика, взаимодействието между съставлящите я сектори, агрегатните величини и промените в тях.

2.2. Предварителни изисквания

Обучаемите трябва да притежават знания и умения, които са необходими на всеки съвременен човек - общи познания за живата и неживата природа и обществото, езикова култура и елементарна математическа грамотност.

2.3. Използвани методи на преподаване

2.3.1 Редовна и задочна форма

При преподаването се използват всички традиционни и иновативни методи на преподаване като: диалогови методи, игрови методи, методи за развитие на творческото мислене и др. и по-конкретно лекция, дискусия, използване на Интернет източници, делови и ролеви игри, решаване на задачи и казуси, самостоятелна работа с литературните източници, разработка и поднасяне на есета и др.

2.3.2 Дистанционна форма

Самостоятелна работа с литературните източници, решаване на тестове по теми за самопроверка и самоподготовка, осигуряване линкове към електронен текст (online материали), осъществяване на диалог по електронен път чрез e-mail, социални мрежи и др. Учебният материал е разположен в 14 основни теми, като в края на всяка от тях е разработен тест от пет въпроса за самоподготовка и самопроверка на знанията на всеки студент от материала по темата. Въпросите се комбинират от компютъра на случаен принцип при всеки опит за решение. Тези въпроси също на случаен принцип попадат и във финалния тест за текущ контрол по дисциплината. Той съдържа 15 въпроса от всички теми в учебната програма. Текущият контрол формира 50% от крайната оценка по дисциплината, при чието оформяне 50% се дава на оценката получена на самия изпит. Отговорник на дисциплината е проф. д-р Йордан Василев. За контакти: тел. 0631 66 243; e-mail: y.vasilev@uni-svishtov.bg

2.4. Очаквани резултати

След усвояване на съдържанието по „Икономикс“ студентите ще могат да събират, обработват и използват информация с оглед на правилно вземане на оптимални решения за различни видове (микро и макро, секторна, отраслова, конкурентна, регионална, структурна, социална, технологична и пр.) политики предвид реализирането на целевата функция на икономиката – нарастването на общото благосъстояние, но също натрупването на потенциал за бъдещото развитие и хармонизиране на интересите на различните социални групи; Микро- и Макроикономиката дават представа за основните икономически понятия и закони в икономиката и са основа за навлизане на студентите в изучаването на другите специални икономически дисциплини.

III. РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ДИСЦИПЛИНАТА

Университет за национално и световно стопанство – гр. София Икономически университет – гр. Варна
 University of London, UK Cambridge University, UK University of Oxford, Department of Economics, UK University of
 Mannheim и в икономическите факултети на всички европейски университети на няколко нива

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теми	Редовна форма на обучение		Задочна форма на обучение		Дистанционна форма на обучение	
	л	у	л	у	л	у
Тема I.. Въведение в Икономикса						
1. Предмет, функции и място на Икономикса 2. Инструменти на икономическия анализ 3. Основни проблеми на системата на икономиката. Типове икономически системи 4. Потребности, блага, стоки и пари	3.00	2.00	2.00	1.00	3.00	2.00
Тема II. Пазарни сили и пазарно равновесие						
1. Индивидуално стоково търсене 2. Стоково предлагане 3. Същност, основни принципи и видове пазари 4. Пазарно равновесие	3.00	2.00	2.00	1.00	3.00	2.00
Тема III. Потребителско поведение и избор						
1. Подходи и хипотези за изучаване на потребителския избор 2. Кардинален подход (подход на пределната полезност) и потребителското равновесие 3. Ординален подход (подход на кривите на безразличие) и пределна норма на заместване на благата 4. Бюджетно ограничение на потребителя и оптимизиране на потребителското поведение	3.00	2.00	2.00	1.00	3.00	2.00
Тема IV. Фирмена организация на бизнеса. Производството в краткосрочен и дългосрочен период. Стопански резултати						
1. Фирмена организация на бизнеса 2. Производство и фактори на производството 3. Производството в краткосрочен период 4. Производството в дългосрочен период 5. Приходи и доходи на фирмата	3.00	2.00	2.00	1.00	3.00	2.00
Тема V. Конкуренция						
1. Същност, функции и видове конкуренция. Основни модели на пазарни структури 2. Пазарни структури при съвършена конкуренция 3. Пазарни структури при несъвършена конкуренция	3.00	2.00	1.00	1.00	3.00	2.00
Тема VI. Пазар на ресурси						
1. Търсене, предлагане и равновесие на ресурсните пазари 2. Особенности на земята като производствен фактор 3. Поземлена рента и аренда. Видове поземлена рента 4. Търсене и предлагане на земя. Цена на земята	3.00	2.00	2.00	1.00	3.00	2.00
Тема VII. Пазар на труд и пазар на капитали	3.00	2.00	2.00	1.00	3.00	2.00

Теми	Редовна форма на обучение		Задочна форма на обучение		Дистанционна форма на обучение	
	Л	У	Л	У	Л	У
1. Особености на пазара на труда и търсене на труд 2. Предлагане на труд. Пазарно равновесие 3. Работна заплата 4. Същност на капитала 5. Износване (изхабяване) и амортизация на дълготрайните материални активи 6. Заемен капитал и лихва. Покупна цена на капиталовите активи						
Тема VIII. Съвкупно производство и икономически растеж						
1. Измерване на съвкупното производство. Брутен вътрешен продукт (БВП). Подходи за измерване на БВП 2. Номинален и реален, потенциален и фактически БВП 3. Други макроикономически показатели за измерване на равнището на съвкупното производство 4. Динамика на съвкупното производство. Икономически растеж	3.00	2.00	2.00	1.00	3.00	2.00
Тема IX. Съвкупно предлагане (AS) и съвкупно търсене (AD)						
1. Същност и фактори на съвкупното предлагане 2. Краткосрочна и дългосрочна крива на съвкупното предлагане 3. Граница на производствените възможности 4. Същност и компоненти на съвкупното търсене 5. Разходи за потребление. Спестяване 6. Разходи за инвестиции 7. Правителствени разходи 8. Чист износ	3.00	2.00	1.00	1.00	3.00	2.00
Тема X. Макроикономическо равновесие и цикличност на икономическото развитие						
1. Същност, подходи и модели за изучаване на макроикономическото равновесие 2. Видове макроикономическо равновесие 3. Мултипликаторно-акселераторен механизъм и макроикономическо равновесие 4. Парадокс на спестяването 5. Циклични колебания на производството. Видове икономически цикли 6. Бизнес цикъл: фази, характеристика и последици 7. Теоретични подходи за обяснение на причините на бизнес циклите	3.00	2.00	1.00	1.00	3.00	2.00
Тема XI. Заетост, безработица и инфлация						
1. Трудови ресурси и заетост на работната сила 2. Безработица – същност и измерване. Естествена норма на безработицата. Форми на безработицата 3. Теоретични подходи за обяснение на причините за безработицата 4. Същност и измерване на инфлацията. Видове инфлация 5. Теоретични подходи за обяснение на причините за инфлацията 6. Зависимост „инфлация – безработица“ и крива на Филипс 7. Ефекти от инфлацията	3.00	2.00	1.00	1.00	3.00	2.00
Тема XII. Паричен пазар и парична политика на централната банка						
1. Банки и банкова система 2. Предлагане на пари 3. Търсене на пари 4. Цели, инструменти и видове парична политика 5. Ефекти на паричната политика	3.00	2.00	1.00	1.00	3.00	2.00
Тема XIII. Фискална политика	3.00	2.00	1.00	1.00	3.00	2.00

Теми	Редовна форма на обучение		Задочна форма на обучение		Дистанционна форма на обучение	
	Л	У	Л	У	Л	У
1. Държавен бюджет: същност, видове, подходи за изграждане и структура 2. Цели, инструменти и видове фискална политика 3. Държавните разходи като фискален инструмент 4. Данъците като фискален инструмент 5. Бюджетен дефицит и държавен дълг						
Тема XIV. Външна търговия и външнотърговска политика						
1. Характерни черти и тенденции в развитието на външната търговия 2. Изгоди от външната търговия. Принципи на абсолютните и сравнителните предимства 3. Външнотърговска политика – видове и инструменти 4. Същност и структура на платежния баланс 5. Уравновесяване на платежния баланс	3.00	2.00	1.00	1.00	3.00	2.00
Общо:	42	28	21	14	42	28

V. ИЗПОЛЗВАНИ УЧЕБНО-ТЕХНИЧЕСКИ СРЕДСТВА

Наименование на Учебно-техническото средство	Използвани учебно-технически средства по вид на занятията	
	Лекции	Семинарни занятия
1. Мултимедийни системи за презентиране	X	X
2. Интернет	X	X
3. Специализирани програмни продукти:		
3.1	X	X

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ И НОРМАТИВНИ ИЗТОЧНИЦИ

6.1. Основна литература

1. Василев, Й. Икономикс, Издателство "Ценов", Библиотека "Образование и наука", № 87, Свищов, 2014. „Образование
2. Василев, Й. Икономикс (избрани лекции). Издателство: АИ Ценов
3. Василев, Й. и колектив, Макроикономика. Учебник. Издателство "Абагар", Велико Търново, 2016.
4. Макроикономика. Тестове, задачи, въпроси за дискусии. Издателство "Абагар", Велико Търново, 2016.
5. Владимирова, Вл. и колектив. Макроикономика. Варна, Стено, 2005.
6. Вэриан, Х. Р., Микроикономика. Промеждуточный уровень. Современный подход: Учебник для вузов/ перевод с англ. под ред. Н. Л. Фроловой – М.: ЮНИТИ, 1997.
7. Гаргов, В. и колектив Международен икономикс, Варна, Наука и икономика ИУ - Варна, 2010.
8. Георгиева, Кр., Микроикономика. Част първа и част втора, С., 1991.
9. Грязнова, А., Юданов, А. и колектив. Микроикономика: практическото решение (managerial economics). Москва, 2005.
10. Димов, Ив. и колектив. Обща икономическа теория. Част III Макроикономика, В. Търново, Абагар, 1996
11. Димов, Ив. Обща икономическа теория. Част I Основи на икономическата система, Част II Микроикономика, В. Търново, Абагар, 1995.
12. Кирев, Л. и колектив, Икономика – Сборник от тестове за кандидат-студенти, АИ "Ценов", Свищов, 2009.
13. Кирев, Л. и колектив, Икономикс (методическо ръководство). АИ "Ценов", Свищов, 2008.

14. Кирев, Л. и колектив, Икономикс. Микроикономика. Макроикономика. Учебно пособие за дистанционно обучение. Издателство "Абагар", Велико Търново, 2015.
15. Кирев, Л. и колектив, Макроикономика. Учебник. Издателство "Абагар", Велико Търново, 2010.
16. Кирев, Л. и колектив, Микроикономика, Издателство: Абагар, 2015.
17. Кирев, Л. и колектив, Микроикономика. Свищов, АИ „Ценов“, Библиотека „Образование и наука“, кн. 4, 2012.
18. Кирев, Л. и колектив, Икономика – Учебно пособие за кандидат-студенти. Велико Търново, Издателство "Абагар", 2006.
19. Кънев, М. и колектив, Микроикономика. Учебник. Издателство "Ценов", Свищов, 2007.
20. Кънев, М., Макроикономика. В. Търново, Издателство „Абагар“, 1998.
21. Макконелл, К., Брю, Ст., Экономикс, М., Инфра, 1999.
22. Маринов, Г. и колектив, Международен икономикс – Варна, „Наука и икономика“ ИУ - Варна, 2013.
23. Менкью, Г., Принципы экономикс, Санкт-Петербург, ПИТЕР, 2000.
24. Миркович, К., Микроикономикс, Първа и втора част, С., Стопанство, 1992.
25. Младенова, З. и колектив. Микроикономика. Варна, Стено, 2004.
26. Основи на икономическата теория. Колектив. С, УИ „Стопанство“, 2008.
27. Ракарова, С., Микроикономикс, второ равнище, Тракия – М, С., 1999.
28. Савов, Ст. и Сотирова, Е., Микроикономика. С., "ТракияМ", 1999.
29. Савов, Ст., Икономикс на прехода, изд. "Сиела", 1999.
30. Савов, Ст., Обща теория на пазарното стопанство, (авторизиран курс по Economics), С., 1992.
31. Спасов, Тр. и Пашов, Пл., Обща теория на пазарното стопанство. Микроикономика с тестове и задачи. Второ коригирано издание. С., Издателство "Нова звезда", 2002.
32. Спасов, Тр., Микроикономикс. Микроикономическа теория. Второ преработено и допълнено издание. С., УИ "Стопанство", 2002.
33. Спасов, Тр., Макроикономикс. Макроикономическа теория. Второ преработено и допълнено издание. С., УИ "Стопанство", 2001.
34. Савов, Ст. и колектив, Икономикс. С., ИК "Люрен", 1993.
35. Статев Ст. и колектив, Икономика и публичен сектор, УИ "Стопанство", 2001.
36. Стоичкова, О., Микроикономика, София, ВУЗФ, 2010.
37. Съев, В., Микроикономикс, Част първа и втора, С., 1992
38. Учебник по макроикономика / Добринка Златева и др. - В. Търново : Унив. изд. Св. св. Кирил и Методий,
39. Фишър, С., Дорнбуш, Р., Шмалензи, Р., Икономика. Основи на микро- и макроикономиката. Превод от английски. С., Отворено общество, 1997.
40. Хартман, Г., Пазарна икономика. Превод от немски. С., Булвест-2000, 1992.
41. Якимова, И., Коева, Ст. и Канев, Д., Макроикономика. Теория, тестове, задачи. Варна, Стено, 2005.
42. Hal R. Varian, Intermediate Microeconomics, Publisher: W. W. Norton & Company; 5th edition, 1999.
43. Parkin, M., Macroeconomics, Addison-Wesley Publishing Company, 1994;
44. Mankiw, G., Macroeconomics, 4-th ed., New York, 2000;
45. Pindyck, Robert S.; Daniel L. Rubinfeld. Microeconomics. Prentice Hall, 7 edition: 2008.
46. Robert E. Hall and Marc Lieberman. Microeconomics: Principles and Applications, Publisher: South-Western College Pub; 6 edition, 2012.
47. Samuelson, P. and W. Nordhaus. Microeconomics, Publisher: McGraw-Hill/Irwin, 19th edition, 2009.

6.2. Допълнителна литература

1. Световен речник по икономикс. ч. I и ч. II. Делфин прес, Бургас, 1992.
2. Английско-български учебен речник по икономика. С., Прозорец, 1994.
3. Василев, Й., Информационното общество. Съвременен състояние и възможности за развитие в България, В. Търново, Издателство „Абагар“, 2012.
4. Велев, Милен Велчев Речник по макроикономика : Учебно помагало / Милен Велчев Велев . - Бургас : Флат,
5. Велев, Милен Велчев Макроикономика : Тестове и задачи / Милен Велчев Велев . - Бургас : Флат,
6. Велев, Милен Велчев Речник по микроикономика : Учебно помагало / Милен Велчев Велев . - Бургас : Флат, 2019 . - 65 с. ; 21 см
7. Владигеров, Т., Аграрикономически учения: Очерк из историята на политическата икономия. София, 1961.
8. Данаилов, Г., Основни начала на политическата икономия, Пловдив, Печ. Хр. Г. Данов, 1934.
9. Демостенов, С., Теоретическа политическа икономия, т. 1, 2, 3, /1946/, ново издание, С., 1991.

10. Икономическа енциклопедия, С, Наука и изкуство, 2005.
11. Кейнс, Дж. М., Обща теория на заетостта, лихвения процент и парите (The General Theory of Employment interest and money 1963), С. 1983.
12. Кирев, Л., Транснационални корпорации. В. Търново, Издателство "Абагар", 2010.
13. Кирев, Л., Корените на икономикса, В. Търново, Издателство „Абагар“, 2006.
14. Копринаров, Братой и др. Микроикономика : Учебник / Братой Копринаров, Милен Велев . - Бургас : Флат, 2018
15. Кунев, К., Конкуренция – теоретични аспекти и фирмено поведение. Свищов, АИ „Ценов“, Библиотека „Стопански свят“, 2002
16. Несторов, Л., Потребление, спестяване, инвестиции. Свищов, АИ „Ценов“, 2012.
17. Несторов, Л., Разходната структура на БВП-тенденции и политика. Свищов, АИ „Ценов“, Библиотека „Стопански свят“, 2003.
18. Пиримова В., Растеж, цикличност, конюнктура, УИ "Стопанство", 2001.
19. Пиримова, В., Цикличност в икономиката. Форми, източници, механизми, София, Издателски комплекс - УНСС, 2014.
20. Рикардо, Д., За принципите на политическата икономия и данъчното облагане, С., 1988.
21. Смит, А., Изследване на природата и причините за богатството на народите, С., 1983.
22. Шишманова, П., Икономически растеж и развитие. Свищов, АИ „Ценов“, Библиотека „Образование и наука“, кн. 62, 2013.

6.3. Нормативни документи

1.

6.4. Интернет ресурси

1. International Journal of Economics and Finance: <http://ccsenet.org/journal/index.php/ijef>
2. ECONOMIC ANALYSIS AND POLICY: <http://www.eap-journal.org>
3. AMERICAN ECONOMICS ASSOCIATION: RFE: www.rfe.org
4. ECONOMICS: 10 resources for teaching and learning economics: <http://www.freetech4teachers.com/2010/04/10-resources-for-teaching-learning.html>
5. 10 RESOURCES FOR TEACHING ECONOMICS WITH TECHNOLOGY (2011)
<http://www.edutechintegration.com/2011/01/10-resources-for-teaching-economics.html>
6. IDEAS: ECONOMICS AND FINANCE RESEARCH: <http://ideas.repec.org/>
7. VIRTUAL LIBRARY FOR BUSINESS AND ECONOMICS: <http://vlib.org/BusinessEconomics.html>
8. ECONOMICS WORKING PAPERS IN OXFORD [pdf] <http://www.economics.ox.ac.uk/index.php/papers/series/>
9. ECONOMIC EDUCATION LINKS: <http://www.econedlink.org/>
10. ECONSTATS: <http://www.econstats.com/index.htm>
11. THE ECONOMIST: AUDIO AND VIDEO: <http://audiovideo.economist.com/>
12. <http://ikonomika.start.bg/>
13. <http://www.easibulgaria.org/bg/useful-links/>
14. <http://econ.bg>
15. <http://micro.economicus.ru/index.php?file=1>
16. <http://microeconomica.economicus.ru/>
17. <http://seinst.ru/page84/>
18. <http://www.seinst.ru/page172/>
19. <http://50.economicus.ru/>

Съставил/и/:
(Проф. д-р Йордан Василев)

Ръководител катедра:
доц. д-р Людмил Несторов